

temma tõed ollid teggemas, ja sõitis siis mitto tuhhat wersta.

Newa jõggi, mis Peterpurri linnast läbbilähhab, tulleb Ladoga järwest; lähhab Peterpurri kubbernemangust läbbi, ja õtse kühhe sure merde. Peterpurri kubbernemangu nimmetati ennemuiste Ingri-maaks, ja ollid Rootsi kuningad sedda wannal ajal Wenne-maast ärra, ja ennese kätte wõitnud. Et sesamma ma üks merredäärne ma, ja lai ja süggaw Newa jõggi temmast läbbi käib, mõistis Peter, et temma rigi ja rahwa kaubaajamise pärast tarwis, sedda sowitawat maad jälle taggasi perrida, et ta õiguse polest ennesedda Wennerigi perriksma olnud; ja tõusis siis sellepärast suur sõdda Rootsi kuningaga, mis kümme aastat aega wõttis, ja nimmetasse sedda sureks põhjamaa sõaks: et pärast Pohla ja Dani kuningas, Turgid ja Tartarlaste ka sõddima tõusid, ja ennast wahhele seggasid. Olli se sõdda meie määle üks ränk ja raske nuhtlus; temma järrele tuli nalg, ja wiimsest katk, mis kõik kihelkonde rahwast aina laggedaks teggi.

1700 aastal küssis Peter Ingri-maad taggasi, agga Rootsi kuningas, Karel XII, olli kahheksatõistkümmne aastane noor wõlitseja; wapper, julge ja tark: temma sõawäggi ma ja merre peäl jo wannastki, omma wahwuse, omma wäewallitsuse, omma õppind sõatõe, ja omma targa kindralite ja pealikute pärast kulus; sest, et Rootsi jo mitto sadda aastat harritud rahwa ma olli, agga Wenne-maad hakkati wast harrima, kuidas sedda selle sure Reisri teggudest teame, selle ellust praego olleme rätimas. Teame ka minnema aasta tähtsamast, et sel ajal, mil Peter wallitsuse peäle sai, Wenne-maal wägge lüü olli, agga, et sõariistad ja nõud, ja temma sõadimise wiisid sesuggused ollid, et agga Tartarlaste ja Türgidega tappeldes juhtusid wõitma: agga kui õppind ja parremaste harrinend Rootsi wäega kimpu minna, juba siis sedda peält olli nähha, et wiis ehk kuus meest üht Rootsi sõameest ei jõudnud wõita. Selle peäle olli Rootsi kuningas julge; põlgas Wenne rigi wägge, ja olli temma pärast murreta, egga andnud siis